

Szerkesztők Iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyestartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Vidéki iparkiallítás.

(B) Amíg Bécsben ténynyel, pompával és egymásra halmozva a természet és tudomány gazdag termékeit — megnyitották a gazdasági kiállítást — addig az erdélyi részekben ugyancsak csendesen, kevés zajt ütve egy vidéki kis város: Szászváros értelmes iparosai összeállanak s pünkösöd másodnapján egy hétig tartó kiállítást nyitnak meg Pogány György hunyadvármegyei főispán védnöksége alatt. — És ami emelni fogja e kiállítás becsét, az, hogy nem csak korunk haladását fogják szebbnél-szebb, változatos minőségű és rendeltetésű iparcikkkel feltüntetni, hanem megfogják adni a multnak is az elismerést az által, hogy — főleg a női kézimunkák között a 16 és 17 századból való régi magyar, szász és román stílusú himzéseket varratosokat és szövéseket fognak kiállítani, melyek között, mint tudjuk remek műveket találhatunk, alkalmasokat arra, hogy követendő mintául szolgálva, eredeti sajátágaival fejlesszük a nemzetes művelést, melynek oly szép példáit mutatta fel Huszka sepsiszentgyörgyi tanár.

Öszinte elismeréssel és dicsérettel adózunk Szászváros értelmes iparosságának s általában Hunyadvármegye vezető közegeinek e kiállítás létrehozása körül kifejtett buzgalomukért s jó példaadásukért. Mert bár mily gazdag ez a mi hazánk a természet oly változatos, oly szép és jó anyagu termékeiben, — azt látjuk, hogy bányáit, erdősegeit idegen tőke, idegen vállalkozók, idegen munkavezetők s részben idegen munkások zsákmányolják ki. Mi persze ezért csak irigykedni, s bosszankodni tudunk, de mert ugy a tőke, mint a kellő szakképzettség hiányzik s mert sem azt,

sem ezt megszerezni úgy amint kellene, nem igyekezzünk, — a dus haszon bizony máshova vándorol s nem marad a hazában. Hiszen, ha az illető vállalkozók körünkben maradnának állandóan, ha e haza hű fiaivá válnának, ha nem Berlin, Bécs, sőt London és Párizs, szóval: hazájuk bankjaiban helyeznék el dus jövedelmeiket, lecsilapodnék a bennünk felkeltett kellemetlen érzés. — Ezért örömmel látjuk az ily vidéki iparkiallításokat, mert jelzik, láthatóvá teszik iparosaink szellemi emelkedését, magasabb szakképzettségét, mely versenyre kél az idegennel s majd győzelmes marad ellenében legalább itt benn a hazában. E folyton fejlődő, folyton haladó képzettség, a munkakör újabb és hatalmasabb szélesbülése gazdagon kamatozóvá fogja tenni a természet adományait, melyek most csak holt főkét képviselnek.

Felhívjuk iparos egyleteinket s mindazokat, akiket hazánk nemzetgazdasága érdekel, nézzék meg a folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor megnyíló szászvárosi kiállítást. Vegyének jó példát az ott látható tárgyakról, de leginkább arról a buzgalomról s nemes ambícióról számot adó szellemről, mely e kiállítás létesítésére ösztönzött. cseréljenek eszméket a hazai ipar fellendülése s versenyképessége felett. Tegyenek szót arról, miként és hol lehet legjobban kifejleszteni a szakképzettséget s hol lehet a legjobb anyagokat találni arra, hogy feldolgozva új érték tárgygyul szolgáljanak a forgalomban. Használják fel az alkalmat, midőn oly erős kezű, tisztánlátó miniszterek segítik törekvéseiket, mint Baross Gábor és gr. Bethlen András és siessünk, mert nem késő, a minket megillető tért elfoglalni.

Néhány alapige a divatos nevelésről.*

Tanulmány cikk.

Nem régiben szemléltője voltam egy gyermek bálnak illetve táncvizsgának. Figyelmesen végig néztem a táncmester, modernül fejezve ki a táncztanár által a pedagógia megtanított mozdulatokat s figurákat. A nagytánczteremben megtartott vizsgálaton jelen voltak a szereplőkön kívül a szülők mindnyájan, és más érdeklődő személyek is sokan, kik végig gyönyörködtek a kedves jelenetekben, s hűségesen megtapsolták az „urfiúkat” és „nagysádkák” tánczbeli szép előmenetelét. Nagybárá 5—14 éves tánczosok és tánczosnők fényes béli ruhában járták a francia négyes, magyar szóló, körmagyar és a többi tánczokat, s szünetek alatt a kis dandik oly szalonképesen hajlongtak tánczosnőik előtt, mintha mindmegannyi felnőtt gavalérok lettek volna. — Szóval: a tánczvizsga nagyon jól sikerült.

Azonban a vizsgálat befejezése után eszembe jutottak korunk divatos nevelésének káros következményei, melyekről pár évvel előbb, egy kiutó paedagog a nyilvánosság elé bocsátotta értekezését.

Azt hiszem, táján nem fogok bünt elkövetni és senkit megsérteni az által, ha a divatos nevelés káros következményeiről szóló s a paedagogia bibliájából kijegyzett egy néhány alapigét ez alkalommal reprodukálom, azon elvből indulva ki, hogy a világ legelső tanítójának, Jézusnak vallás-tanait folytonosan hirdetik, praedikálják az arra hivatott egyének, mégis a hívek közül nagyon sokan a tévedés útján járnak, épen úgy a paed. alapigazságait is gyakran felújítani főleg azon szülőkre nézve szükséges és hasznos, kik a divatos nevelés téves útjain szeretik vezetni és vezetetni.

Korunk divatos nevelése ellen szólanak az alább leírt paed. pontok. Kezdjük a dolgot először is a bölcsőnél.

1. Sok szülő ugyanis panaszkodik, hogy ő nem tudja mi baja van gyermekének. Újabb meg újabb kiutések mutatkoznak rajta. Mások meg nem tudják megmagyarázni, miért oly rossz természetű az ő gyermekük, holott sem az apát, sem az anyát indulatossággal vádolni

Felolvasott az „Alsófehérmegyei tanító egyesület”-nek 1890 évi május hó 22-én tartott központi körü gyűlésén, Nagyenyeden.

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

Itt volt mentora annyi sok derék ifjunak, kik a rajongásig tisztelték az agg tudost. Tiszteletüket és bálulástukat még az a körülmény is fokozta, hogy tisztes öregünk a fennjelzett roppant ismereteket roskatag, beteges testben szerezte temérdek kézirátat részben ágyban ülve, fekvő készítette s rakta el szekrénye külön-külön rekeszébe...

Ezen régi püspöki lakásban érte a nagy embert a végzetes katasztrófa. Csak egy régi megszokott bizalmas udvari legénye lakott vele, más senki. Eányiból állott lakásán az összes személyzet, melyet kedvenz nagy kutyája őrzött.

Január 8-án alkonyatkor az öreg Zeyk szállásán vonta meg magát néhai Kerekes Sámuel a Zeyk család diódi volt gazdatisztje, az országzerte ősmert és kedvelt vándor poetának Kerekes Sámuelnek édes atyja. Azért vonult pedig Kerekes az „öreg Úr” mellé, mert azt remélte, hogy id. Zeyk Miklós szállását, annak a derék öreg embernek szállását, ki egész lényében jóság és nemesség vala, ki soha még a légynek sem ártott, az oláhok kerülni, ki-mélni fogják s ez uton ő is menekülhet.

Csalódott. Már a katasztrófa első éjjelén betörték ide is. Zeyk felöltözködött, a halálra magát elszántan várt a rablókra. Egy csoport, valamelyik tribun vezetése alatt csakhamar be is rontott ide s a vezető tribun, a roskatag tisztes ősz férfura pisztolyt szaggett. Zeyk nyugodtan elibe áll, mellényét higombolja és szívére mutatva, így szól

az őt czélba vett tribunhoz: „Légy jó, légy szilva és ne ki-nózz, mert vén ember vagyok.”

A tribun megszégyellte magát, s az öreg tudósnak szánt golyót ennek kedvenz kutyája testébe röpítette.

A nyomoru állat fájdalommal vonitva hurezolta vérző testét a folyosón végig s a lépcsőzeten le.

Zeyk ezután felöltözködött s a beteges agg ember hajnal felé meleg ezállását oda hagyta s az iszonyu hidegben, egymagára, menekülési útjára indult. Egy ideig a „Kápolna” dombon állapodott meg, egy oláh szellére szállásán, onnan 9-án távozott s elvergődött Miriszlóra az oda való ref. pap szállására. Innen január 12-re virradó éjjel az első magyar mentő csapatral Tordára, onnan Kolozsvárra ment.

Kerekes S. a régi püspöki lakból, még az öreg menekülését megelőzőleg, az ezen lakás szomszédságában lakó Csont Dániel szállására futott át.

Zeyk legénye a szálláson maradt, az első rabló csoport és Zeyk távozása után az utcára nyíló ajtót gondosan bezárta azt hívén, hogy az öreg tudós könyvtárát és nagy becsű irományait sikerülni fog megmentenie. Nem sikerült. Egy más rabló csapat jött nemsokára. Ez a könyvtárát és a soha kinempótolható kézirátokat teljeseleg megsemmisítette s a régi püspöki laknak tüzet adott, mely földig leégett.)

Mikor egyik tisztelője 1849 október végén Kolozsvárt, az Urbán féle rémuralom alatt, az agg tudost meglátogatta, ágyában feküve azon óriási feladat megoldásával foglalkozott, hogy az oláh vandalizmus által megsemmisített, kézirátait, legalább részben, bálulatos emlékezetéből reprodukálja, mely kísérlete azonban nemsokára bekövetkezett halála miatt, még mindig becses töredékek maradt.

Miután Steinville császári generalis 1716-ban Gyulafehérvárról Alsófehérmegye székhelyét is kizozdította, csak

* Özevgy Kerekes Sámuelné szives közlése alapján.

nem lehet. Ezen panaszra ez a felelet: a gyermek anyatlansága, mert sok szülő tehernek találván csecsemője gondozását, ha csak szerét ejtheti, a szoptatást dajkára bizza. Tudva levő dolog pedig, hogy kik dajkaságra vállalkozhatnak, alig egy-két kivétellel, nemcsak erkölcsileg, hanem testileg is tönkrement existenciák, s a mi a dajkánál a legfőbb, a vér meg van fertőzve. Természetesen a tejben a vér feloldodván, az ártalmas anyagok bevitelnek a csecsemő testébe. Midőn a szoptatás ideje lejárt s a dajka elbocsátott, a gyermek kiütések mutatkoznak. Neha a gyermek bele is hal vagy ha kilábolja is, de egészsége csak a 4-5-ik évben kezd helyre állani, midőn a rossz vér évek folytán felfrissül. De nemcsak a testi egészségre ártalmas anyagok vitetnek be a béren fogadott dajka tejével a gyermekbe; hanem erkölcsileg is indulatok, harag, irigység s több efféle tulajdonságok is. Igaz, hogy a szoptatás rendszerint maglopja az édesanya arcán oly szépen viruló rózsákat, de azon rózsákért, jobban mondva, a női hiúságot a jövő nemzedéket nem kell áldozatul oda dobni.**) Egy jó anya nem nézheti el,

*) Kivételes esetek lehetnek akkor, ha az anya beteges, hogy növekedvén a gyermek jobban szereti dajkáját, mint saját édes anyját, s lazulni kezd az összeköttetés az anya és gyermeke között. Hej, pedig figyelemre méltó körülmény ez, mert a gyermek életén a bölcsőtől kezdve vörös vonalként húzódik végig az anyai bánásmód.

2., a szülők nevelésének másik dívatos tévedése az, hogy az anyai szeretetet a gyermekek között nem osztják meg igazságosan. Kevés anya az, kinek gyermekei között különös kegyelji: ne volna. Erre szolgáljon pl. azon concert adat, melyet egy könyvből olvastam. Ugyanis egy főrangú családban 4 gyermek vala. A fiú 13 éves, a leánykák közül egyik 9, a másik 7, a harmadik pedig 4 éves. Az anya, kinek ereiben kék vér folyt, fia iránt gyűlölettel határos ellenszenvet viseltetett; annyira, hogy kész volt őt (noha a fővárosban laktak) egy közelfekvő vidéki városba küldeni iskolázás végett. A fiú bár érezte a vele szemben elkövetett méltatlanságot, megadta magát sorsának. Alázatos kérelemmel járult anyjához, hogy engedje meg neki szünetét odahaza fölténi. Hogy mily érzelmeiket táplálhatott ez a fiú anyja visszataszító magaviselete iránt, azt mindenki elgondolhatja.

(Folytatás.)

FÜLÖP GÉZA †

A 60-as évek végén volt legnépesebb, legmozgalmasabb az enyedi kollégium. Élet és elevenség töltött be minden termet, s a legerősebb szellem talán a két évi jogi tanfolyam hallgatói közt volt. Kétféle tanuló, vidám fiúk nagy száma emelte e kis testület tekintélyét; ezek legjobbjai s legkedvesebbjai: egy karesu, majdnem lányos szépségű, szőke, barnaszemű ifjú volt. Kétféle tehetségnek önként megadták tanárai és tanuló társai a méltó elismerést s mindenki meg volt győződve, hogy bármint pályát választ: jövője fényes leendő. Ő a lelkes pályára szánta magát, követve: nagyatya: Pap István

egy része, a megyeház szomszédságában lakó néhány iparos polgár, pár megyei hajdu, szolga stb. Összesen 20-an 30-an.

A katasztrófa bekövetkeztével menekültek innen is mindannyian, ki a mere menekülhetett, többnyire a „Farkas patak” nevű erdőszélig. Nem maradt ott senki, ki a megyeháza pusztulásáról mint szemtanú felvilágosítást adhatna. A végeredmény azonban ismeretes.

Elpusztult itt is minden. A megyeháza, melynek falai között, Alsófehérvármegye birtokos nemessége magát honn érezte, melynek díszes tanácstermében végignyúló zöld asztal mellett, magyar államunk ujja születését előmozdító ama nagyhirű szónokok egy része, a 30-as és 40-es években magát parlamentáris szónokká képezte; mely mellett a joggyógyászok, közös tehermivelés korszerűvé vált eszméjének megvalósulása érdekében klasszikus és Erdély haza részünknak, a haladó korral lépést tartani vágyakozó férfaira villanyozó hatású beszédek mondattak — leégett, hamuvá lett. —

Az e helyen véghez vitt vandál pusztítás munkájában, hirszerint főleg az Enyed közvetlen közelében fekvő falvak lakosságának egy része fejtett ki kiváló tevékenységet.

Nagyenyed város levéltára az 1840-ben épült város-háza éjszakra nyúló szárnyának egyik hátsó, földszinti, boltíves szobájában volt elhelyezve.

Értékes levéltár volt ez is. Számadások, jegyzőkönyvek, továbbá fejedelmektől nyert kiváltság levelek hiteles másolatai,*) nemzeti felkelést szabályozó intézkedéseket tartalmazó iratok, peres ügyek aktái, az ezen ügyekben hozott bírói végzések, a város és a „Bethlen főiskola”, valamint a városban létező egyházközségek közötti jogviszonyt szabályozó iratok stb. stb. voltak benne elhelyezve.

*) Az eredetiek 1704-ben Virágvasárnapján, a város egyéb levéltári okmányával együtt elégették volt.

példáját. Bevégezvé 1870-ben Enyeden a theol. tanfolyamot, a 23 éves ifjú a zürichi egyetemre ment s onnan visszatérve, 1871. novemberében az enyedi ev. ref. egyh. község a Szászvárosra távozott Ince János — később lelkesítésre — helyébe lelkesül választotta. Jeremiás próféta következő versei voltak beköszöntő beszéde alapigéi: „Szóla az Ur nekem, mondván: Minekelőtte a te anyádnak méhében formálnálak, ismertelek tégedet; Prófétának rendeltelék tégedet a pogányok között. És mondek: Ah, ah, Uram Isten! ime nem tudok szólni, mert gyermek vagyok én! És monda az Ur nekem: Ne mond ezt: gyermek vagyok én; hanem valamire küldtelék tégedet, elmenj és valamiket parancsolok neked, megmondjad nekem” (I. r. 4-7. v.) És ugy történt: a majdnem gyermekifjú pap erős leve hitével és hitei szeretetével. Híre neve hamar elterjedt az ország részben és 1875-ben Sepsiszentgyörgyi, 1878-ban Szászvárosi 2-ik pap lett, ugyanitt a Kuntanodában tanároskodott is; édes gyönyörrel hallgatott tárgya a történelem volt.

Vallás, nemzetiség és rangkülönbség nélkül egyaránt a köztisztelt és meleg szeretet tárgya volt, és méltán. Kiváló szellemi és szónoki tehetségeivel, kedves, őszinte modorával észravezetlően, de folyton emelkedett a köz-elismerésben s bátran mondhatjuk, hogy az erdélyi ev. ref. egyházkerület jobbjai ő benne látták a jövőendő püspököt, Jánost — Pál után. És ime, a férfikor legszebb idejében, midőn híre neve megvolt állapítva, kedves családi örömei között a mi reményünknek, hűszkeségünknek, szeretetünk tárgyának egyszerre vége lőn. Mint a villám sújtott czedrus hanyatlott le. Ime a gyászjelentés, mely miundet el mond:

„Özv. Fülöp Gézához sz. Hegedűs Katinka a maga és gyermekei: Ferencz és Judith; a mostoha, de szeretetben gazdag édes anyja, özv. Fülöp Sámuelné s leánya Mariska; Bárdosi Emilia s férje, Zorich János es. és kir. kapitány; valamint a mindkét oldalon levő nagy számú szerető és szeretet rokonok, jó barátok nevében bánatos szívvel tudatja, hogy forrón szeretett s szeretetben kifogyhatatlan férje, a pártatlan jó apa, a háladálos fiú, a felelhetlen testvér s őszinte jó barát Fülöp Géza szászvárosi ev. ref. pap s kuntanodai tiszteletbeli tanár, f. év május 17-én éjjeli 1/2 óraker súlyos agybántalom s ez által okozott szélhűdés következtében megszünt élni. Vigasztalást s súlyos csapást e nagy veszteségért csak Istentől a mennyi atyától reménylünk. Kedves halottunk földi részét f. év május 20-án délután 1/4 óraker fogjuk a háznál tartandó ima s a ref. templomban és a sírnál tartandó ima s a ref. templomban és a sírnál tartandó gyász és bucsu beszédek után a helybeli protestáns sírkertben örök nyugalomra elhelyezni. Szászváros, 1890. május hó 18-án. Legyen nyugalma csendes és emléke áldott!

Halála mélyen megdöbbentette övét, barátait egyaránt. Temetésén a közbántan meghatóan, igazán nyilvánult. Egyházközsége, a Kuntanoda, Szászváros lakossága, a papság, Hunyadvármegye tiszükara, és intelligenciája

A városháza csodálatos képpen nem égett le, holott a szomszédos épületek leégették s mert ezen épület épen maradt, a levéltár sem semmisült meg teljesen.

Ugy látszik ennek elpusztítására ép akkora gondot nem is fordítottak, mint pl. a püspöki és megyei levéltár elpusztítására.

Elpusztultak a czéhek jegyzőkönyvei, kiváltság levelei is, kivéve a fázakas czéh jegyzőkönyvét, mely valami uton-módon megmaradt.

Elpusztultak a magán levéltárak s a minorita házának kivételével egytől-egyig minden könyvtár.

Enyed levéltársainak, tudományos és műkincseinek megsemmisítése a történet lapjain nem hasonlítható össze semmiféle ilyen mű vandalizmussal.

Győzelmes hadseregek bosszújának gyakran estek áldozatul nagy világvárosok s ezekben az ember és az emberi cultura több százados vívmányai. Így lettek semmivé Carthago és Jeruzsálem.

Roma és Athéné műkincseit, hazát kereső german népek nyers ereje rombolta szét; Alexandria könyvtárát és művészeti gyűjteményeit az arabok vallási fanatizmusa s nemzeti büszkesége hamvasztotta el.

Mátyás könyvtárát a szellemileg tunya s a keresztény miveltésig iránt elfogult török engedte szétzúllani.

Végre a nagy francia forradalom kezdetén eladódott parasztok, előre eltökélt szándékkal elégették fel a volt földesurak levéltárait azt híve, hogy kötelezettségeiket szüntetik meg ezzel.

De Enyed sohasem állott az oláhokkal ellenséges lábón; gazdagsága nem éleszthette fel a rablás vágyát; egészen védtelen helyzete és semmi ellentállást nem tanúsító magaviselete nem hívta ki a bosszút; elnyomója sem volt az oláh népnek, inkább folyton munka-adója, legelső eladó és vevő piaca. Bizonyosan adóleveleik sem voltak jelentékeny mennyiségben az oláhoknak Enyed levéltáraiban.

élükön Pogány György főispánnal és Baresay Kálmán alispánnal, a cs. és kir. tiszttal, Enyed város polgárságának s egyházközségének képviselői és tanulóitársai közül számosan jelentek meg az utolsó tisztességtelelen.

Bartha Lajos esperes mondott könyörgést ravatalánál. Ekkor a templomba hozták testét, s ott, két dalkör és a hölgyek karának gyászdalai után dr. Bartók György enyedi ev. ref. lelkész, az elhunytnak tanuló és pályatársa mondott oly emelkedett szellemű, remek gyászbeszédet, hogy a megható közönség szemei ismételtelen könnyel teltek meg. Ujra felhangzott a gyászdal megindult a gyászmenet a temetőbe. A sírnál Dózsa Dénes szászvárosi tanvezető tanár, szívből jövő szavakkal búcsuzott el örökre. Sirját 57 szebbnél szebb, drága koszorú töltte meg, ezek között a lutheránusok, románok, izraeliták s a katonai tiszttal nemzeti szolgálos koszorúját, Enyed város, az enyedi egyházközség, tanulóitársai koszorúját említjük fel annak jelzésül, hogy vallás, nemzetiség, rang és foglalkozás különbség nélkül, közel és távolban egy aránt mily helyet foglalt el Fülöp Géza a mi szíveinkben. Áldás emlékére!

VEGYES HIREK.

— Az alsófehérmegyei tanítóegylet nagy-enyedi fiókköre f. hó 22-én délelőtt tartotta meg rendes közgyűlését a polgári leányiskola termében. A fiókkör tagjai szépszámmal jelentek meg élükön Gáspár János kir. tanfelügyelő urral. Bartha Zsigmond elnök tetszéssel fogadott beszédében maga és tisztársai nevében lemond, az elnöki széket átadja dr. Barók György leányiskolai igazgatónak, ki felhívta Borsai Samut, hogy nyilvános énektanítást tartson. Az előadott énektanítás, mint egyike a legszakismertebbeknek, s mint a mely az előadó szerint is „bírálaton felül áll”, általános tetszéssel találkozott. Szász Lajos állami tanító „Néhány alapige a gyermek modern neveléséről”, czímmel tartott felolvasást élvezettel hallgatta, beható tárgyalás alá vette és felolvasót éljenzéssel jutalmazta. Dancsházy Gusztáv „Moufordozások” czímmel tartott felolvasást. A szellemesen tartott felolvasást élénk éljenzéssel fogadta. A tárgysorozat utolsó pontját a tisztújítás képezte. Megválasztottak elnökké: Bihari István, jegyzőkké Elek László és Kövér János és választmányi tagokká: Vajna Janka és Király Miklós.

— Konfirmáció ünnepély. Lapunk mult számából tárgy halmaz miatt maradt ki ez a szép ünnepély, mely áldozósütörtökön tartott az ev. ref. templomban. A protestánsok e legemelőbbike, a felszabadult ifjak vallás és fogadás tétele, zsufolásig töltötte meg a szépen és izléselesen feldíszített templomot. Egyházi beszédet Benedek Károly segédlelkész tartott, míg az ünnepélyes eszelekvényt Szilágyi Farkas és Vincze Dániel ref. lelkészek hajtották végre az ünnepély méltóságának megfelelő szép és eszmékben gazdag beszédek kíséretében.

— A tüzoltó „zenekar alap” javára Erős István ur 5 frttal volt szives járulni, mely alkalommal köszönetét fejezi ki a parancsnokság.

Ellenben itt voltak legjobb barátai; polgári és emberi jogaik legbuzgóbb védelemzői. Enyed városában székelte Alsófehérvármegye; innen kerültek ki a felszabadításnak és a joggyógyászok leghatározottabb bajnokai. Mit vétett hát Enyed az oláhoknak? Ők sem tudták, valamint annak sem birtak sejtelmével, hogy egy őket megvető, de a magyart gyűlölő hatalom szorjoru és hitvány eszközü használta fel szegénységüket és tudatlanságukat.

Elbeszélésünk során említve volt, hogy a szerencsétlen enyedik egy része, jan. 8-án késő este egy-egy olyan házba, vagy család mellé csoportosult, hol zaklatott, élete számára némi biztonságot remélt találni.

Az ilyen célú csoportosulások a katasztrófa első éjjelén még nagyobb mérvet öltöttek és a magyar és császári meutó csapatok megérkeztéig folyton tartottak. Azoknak sorsáról, kik magukat a luth. papi lakban a rezidentia telkén és a kereskedő Raducz szállásán vették meg, már szólottunk.

Néhol amazokhoz csaknem hasonló sors jutott osztályrészül azoknak is, kik más helyeken csoportosultak, illetőleg mint az éhes fenevadak által megtámadott és szerteszórt nyáj töredékei, teszik rémülten menekültek, ideoda rohantak. Mások ellenben valamivel kedvezőbb elbánásban részesültek s életük legalább megmaradt.

Ilyen menekülési helyek voltak a többek között a Czirner József háza, a Gréf József háza, a Mán János háza a piac sorain; a Czinege István lakása a Magyar utcában, továbbá a Hendel család lakása a Tövis utcában, az özvegy Smiedné (Kobiné) lakása a Porondon az özvegy Straub Józsefné lakása a serföldében, egy Hirtsága nevű oláh ember lakása a Porondon, a város „Alsó malma”, hol egy Zsimbuj nevű szintén oláh ember volt a molnár, a „Csere malom” a Pópa Döntz lakása a „Szentkirály utcában”, a Szász Ilia lakása, a ref. papok major telke hol egy Czunya nevű majoros lakott egy Ludrei nevű zsellér lakása ugyanazon utcában, a Nák Ilia lakása az „Alsó malom” stb. stb. (Foly. köv.)

— A felső osztály Horváth, C meggették, Zalathna, M banya, Ver utat, Enyed jött vihar a tek, holott jő ebédet r oly jó étvág esigazott, u gen közsön mire Kovácságot, Törögatját: Lu tette. Pihen kis csapat.

— K Fülöp Géza házi, állami egyesek ált közsönemtedűs Kat Gyul tagjai Csá zolta az ig a képviselő nagyprépos Ferencz k tartására, F. megjele közben kij ros jólétén A tisztujut

— S elleni véde ojtala és sz iskola szől tartatni, m lődő t. kö ezellér isk tarsaságok is részesül

— f. hó 26-á tavaszi tálm mely alkal a városi d segélyző e időben mu tágok kez zönységünk pártfogásá

— dul: I. sz Kolozsvár 10-22. T kezik reg ról: B. p E. 1-55. nig megy B. p. este T. 1-18. B. p. este 9-14. Bra d. u 2-4 Enyedről reggel 7- 4 óraker. Budapest csatlakozt T. 1-30. v nattel vonat: éj S 10. Bp

Bo nines; a érkezett ták, ugy meg nel órsi gya menjünk előtt, ny utitársal alig hog

— A marostvárhelyi ev. ref. gymnasium felső osztályának tanulói, Bedőházi J. igazgató, Nemes Ö. Horváth, Chevassus tanárok vezetése alatt szerencsésen megtették a nagyobb részt gyalog, Gyulafehérvár, Hegyalja, Zalathna, Nagymás, Bucsun, Detonáta, Valkoj, Abrudbánya, Verespatak, Toroczko, Nagyenyed közti tanulmány utat. Enyedre a toroczko szives vendéglátás s a közbe jött vihar által hátráltatva csak f. hó. 22-én este érkeztek, holott d. u. 1—2 óra között vártuk. A városi tanács jó ebédet rendelt számukra, mit azután 7 óra után épp oly jó étvágyal fogyasztottak el. Egy se volt beteg, elcsigázott, mi a gondos felügyeletre mutat, Bedőházit melegen köszönte meg a megye s a város gondos figyelmét, mire Kovács Gyula polgármester a tanári kart s az ifjuságot, Török Bertalan főjegyző pedig, a kirándulás támogatóját: Lukács Béla kereskedőlegény ügyi államtitkárét elvette. Pihenés után éjjel vasuton utazott haza a derék kis csapat.

— **Köszönet nyilvánítás.** Néhai b. e. férjem, Fülöp Géza halála és temetése alkalmával úgy az egyházi, állami és különböző polgári testületek, valamint egyesek által tanusított mély részvételt ezennel hálás köszönetemet fejezem ki. **Özv. Fülöp Géza** szül. **Hegedüs Katinka.**

Gyulafehérvár képviseletének újonnan választott tagjait Csató J. alispán elnöklété alatt f. hó 23-án igazolta az igazoló választmány. Ezt megelőző napon pedig a képviselet a „Hungáriában” összegyűlvén, Barcs Ferenc nagyprépost elnöklété alatt, — elhatározták, hogy Novák Ferencz ki. tanácsost felkérlik polgármesteri állása megtartására, mit köldöttéleg tudomására hozván, Novák F. megjelent polgártársai körében s ott lelkes éljenzés közben kijelenté, hogy a tapasztalt bizalom folytán a város jólétének további fejlesztésére fogja erejét szentelni. A tisztújítás folyó hó 30-án lesz.

— **Szülő zöldoltási gyakorlatok.** A philoxera elleni védelem szempontjából fogantatandó szülő zöldoltási és szemzési gyakorlatok a nagyenyedi vinczellérskola szölejében f. hó 28-ától a hó végeig fognak megtartani, mely napokon d. u. 2—7 óráig az eziránt érdeklődő t. közönségnek okmutatással szivesen szolgál a vinczellérskola igazgatósága. Távolakók, kisebb nagyobb társaságokban résztvevők kivételosen délelőttönkij 8—11-ig is részesülhetnek oktatásban.

— **Majálisok.** A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egylet f. hó 26-án Pünkösöd másodnapján d. u. 6 órakor fogja tavaszi táncmulatságát saját pénztára javára megtartani, mely alkalommal felváltva fog működni a tűzoltó zenekar, a városi dalkör 31-én, az idős ifjusági önk. és betegsegélyző egylet jan. 1-én fog a szokott helyen és szokott időben mulatni saját dalkara közreműködésével. A mulatások kezdetét ágyú lövések fogják jelezni. Felhívjuk közönségünk figyelmét mind három kitérdő egylet meleg pártfogására.

— **Uj mentrend** lesz június hó 1-én kezdve. Indul: I. személy vonat Budapestről reggel 7 óra 35 percz. Kolozsvárról este: 7:54. M.-Ujvárról 9:57. N.-Enyedről 10:22. Tóvisről 10:57. Balászfalváról 11:36. Brassóba érkezik reggel 5:30. II. Gyorsvonat, ugyanazon állomásokról: B. p. délután 2 óra, K. este 11:2 M. U. 1:25 N. E. 1:55. T. 2:24. B. 3:3. Ez csak Kiskapusig és Szebenig megy. III. Személyv., Kolozsvártól pedig vegyesvonat: B. p. este 6:10. K. 8:30 reggel. M. U. 11:27. N. E. 12:2. T. 1:18. B. 2:11. Brassó este 10:31. IV. Gyorsvonat. B. p. este 9:25. K. reggel 6:12. N. E. 8:37. T. 8:42. B. 9:14. Brassó: 2:33. Indul Brassóból: I. Gyorsvonat: d. u. 2:43. Balászfalváról: este 7:22. Tóvisről: 7:58. N.-Enyedről: 8:15. Kolozsvárról: 10:36, érkezik Budapestre reggel 7:15. Ugyanezen rendben indul II. vegy. v. B. reggel 4 órakor. B. d. e. 11:37. T. 1:23. N. E. 1:50. K. 5:28. Budapest: reggel 6:35. III. Személyvonat kiskapusztól, csatlakozva a szebeni vonat. Balászfalva éjjel 12:32 percz. T. 1:30. N. E. 1:54. M. U. 2:23. K. 4:53. Innen gyorsv. nattal Budapestre érkezik délnél 1:55. IV. személy vonat: éjjel 10:32. B. 4:3. T. 5:6. Enyedre reg. 5:24. K. 8:10. Bp. este 8:15.

CSARNOK.

A ki boszut állott.

Elbeszélés.

Irta: CSULAK LAJOS.

Borsód a vasuti állomástól lehet öt kilométer, több nincs: a vonat már megjött rég s a kocsis előmbé nem érkezett ki. Mi lehet oka? Bizonyára a levelem nem kapták, úgy kell lenni. Se baj! Az utat már ismerem, tettem meg néhányszor, s mi az egy 32 éves embernek egy órai gyaloglás! Egy kis bórondóm és pálczám volt, hát menjünk. Egyetlen szál paraszt ácsorgott még az indóház előtt, nyilván ő is keresett valakit. Egy fuvarost, egy utitársat? Nem tudom. Hihetőleg azonban ez utóbbit, mert alig hogy rátértem utamra, ő is ott termett mellettem s

dagasztotta velem a barátságos sarat. Sokáig nem akartam észrevenni.

— Hová igyekszik barátom? kérdém tőle végre, csak hogy éppen mondjak valamit.

Feleletül kezével intett Borsód felé, hová én is menendő voltam, s azzal mintha egy imént félbe hagyott beszédet folytatna, levette kurtaszáru pipáját zsiros kalapja mellől s mialatt kiverte, előzihelődött kóstókével kovájával, untalan mondogatta: Hüm, hüm; — nem; nem volt az igaz uram, a már soha! Ismertem én a tekintetes urat, én voltam akkor a kocsis, nem más — köüsse meg a rongyos taplóját! nincs a teéns urnak gyufája? — Van, fogja. — Én azt már sokszor elmondtam, elbeszéltem a törvényen, de az urak nem hitték. Még engem akartak bezárni, engemet — értsé meg az ur — a ki kocsis voltam a tekintetes urnál, a ki ezekkel a szemeimmel láttam ni, hogy fusson ki mind a kettő, ha nem igaz; én nem hazudtam soha teéns ur. Hanem ur az volt én csak egy paraszt, csak egy kocsis.

Persze, nem értettem az atyafi skrupulusát, így azt nem is méltányolhattam; mindazonáltal, hogy közbe-közbe helybenhagyólag ütöttem a fejemmel rá, azt nemcsak azon helyzetnek kell betudni, hogy itt mi most csupa ketten usznék egy reneteg ugaron, a hol megszünik minden emberi szupremácia, de be kell tudni másfelől annak is hogy bórondómöt készséggel nyalábolta huna alá. Hogy nekem is éppen úgy kellett csbukolnom, mint neki azt előzékenységé azért volt kénytelen megengedni, mert a saját lábát nem kölesődözhetta ide. Azért e mert máskor is így szokott, (én sem azelőtt, sem azután soha nem láttam) vagy a helyzet folytán érezte magát felbátorítva? — nem tudom. Elég, hogy az én parasztom semmi által magát zavartatni nem engedte. Folytatta tovább.

— Pedig lássa teéns ur, ez szent igaz. A nagysasszony, is elmondtam, a mint ide költözött, akkor még meglehetően volna fordítani, mert élt Máris. Hanem a nagysasszony nem akart. Most már késő. Most csak magam vagyok, egy pedig csak egy. Márist akkor nem fogadták el tanúnak, elhunozvutkodták, de én azért elbeszéltem minden embernek. Mindenkinek egyformán beszéltem teéns ur! — mert én nem szoktam hazudni. Én tudom, én voltam ott akkor a kocsis nem más. Pedig kár volt érte! Hej! milyen, ember volt a tekintetes ur, ha látta volna azt maga; de akkor csak gyermek lehet. Nő, nő! Egy rosz leány miatt. Mert az kérem aláson a mért kisasszony volt, azért mégis csak rosz volt. Én azt jól tudtam, mutattam a tekintetes ur előt váltig, de ő nem akart éteni. Mikor parancsolta, hogy fogjak be, akkor be fogtam, de mikor parancsolta, hogy hajtsak abba faluba, hol a kisasszony lakott, azt nem akartam meg hallani. Akarattal más felé hajtottam. Akárhogy kiáltott, a mig nyakon nem ütött, nem akartam hallani — hej! hányszor ütött nyakon, de én azt eltűrtem. Valami örökösen a szívemen volt nekem. Egyszer a mikor ismét nem akartam arra torni, a tekintetes ur, így szollott hozzám.

„Hallod te Miska! Mi az oka annak, hogy te nem akarsz hajtani erre? „Nem tudom én azt tekintetes ur — feleltem vissza — hogy az oka mi lehet, de nekem az a kisasszony, a kihoz mi járunk, nem tetszik. Tartson csak számot hozzá a tekintetes ur, ebből még valami szerencsétlenség lesz. Én úgy érzem.” „Számár vagy Miska — csak nem képezed, hogy az a kisasszony leharapja a fülemet. azért csak tanuld meg, hogy a mit nem kötöttem az orodra, azzal ne bajlodj. Ha még egyszer előhozod ostobaságaidat, elcsaplak.” „En hajtottam. Ha azt parancsolta volna, hogy hajtsak bele a tizes menyköbe, oda is bele hajtottam volna. Szerettem nagyon a tekintetes urat — vagy még akkor urfi volt — nem akartam, hogy elcsapjon. Hanem azt mondtam magamnak: hiszen jól van, legyen; haem azért Miska a szemed nyitva tartad. Nem mentem én aztán sehová, mig a fejszéd elől a kicsi ülés mögé nem dugtam. Megmondtam Marisnak is: Maris! vigyáz! — Teéns ur, teéns ur nem hallgat ide.

— Halgatom bátya, csak mondja. — Bizony pedig hol járt azalatt az eszem! Huszonhárom év szomorú édes emlékeit szaladtam keresztül. De hát ez a bátyát legkevésbé zsenirozta. Beszélte, mintha tegnap is együtt utaztunk volna s ma akarná befejezni mondokáját.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az 1890. évi új rózsák.

Az ez évben kibocsátott rózsáárjegyzékeket lapozgatva, örömet érez a rózsakedvelő, hogy ismét annyi új fajta bocsátatik világra, hogy a thea-rózsák között is nem sokára meglesz mindama színárnyalat, melyekkel a remontások díszeskednek.

Ugy látszik, a külföldi kertészek is abban a nézetben vannak, hogy a sárga szín a thearózsáknál már fellegesebb íjstábkban nem fordulhat elő mint a Maréchal Niel, Sunset, Étoile de Lyon, Perle des Jardins, Mad Eugene Verdier, Jaune dor, Perfection de Monplaisir, Reine Nathalie de Serbie, Beauté de l'Europe és a

Madame Bérard s azért figyelmök a fehér és piros színűek előállítására [felé hajolt. A fehéréket azonban a természet ingyen kegyelme szolgáltatja inkább, mint a tenyésztési számítás által elért siker, mert ugy a The Bried. mint a Climbing Niphotos csak véletlenül keletkezett, mig a piros színűek keresztezések eredményei. Ha azoban a Climbing Niphotos a leírásnak megfelelő tulajdonságokkal bír: akkor a fehér színűeknek is meg lesz a Maréchal Nieljök s ennél szebb eredményt valóban nem kívánhat a legdelikátabb rózsakedvelő sem.

Az ócska Devoniensis, mely örökké szép marad, a Duchesse Mathild, a Mari Guillot, a The Bried, a Mad. Hippolyte Jamain, a régi és az új Niphotos tökéletesen elég a fehér színűeket a magok méltóságában reprezentálni a gyűjteményekben. A piros theákban valóban szökőködtünk eddigelé. Az Aline Sisley inkább rózsaszínű mint piros, mégis hogyan kapkodtunk a 70-es években utána, azt gondolván, hogy ez valóban piros. Jöttek azután a Nabonnand-féle piros theák, de hát bizony azok nem elégítették ki azokat, a kik csak kerthen és csak nyáron gyönyörködhetek a rózsában. Maradandó becset csak az Alphonse Karrörökös virágzásával, a Mad. Lombard tavaszi virányával, a Comtesse Riza du Parc különösen színével és a folséges Souvenir de Théréze Levet vintak ki magoknak, különösen ez utóbbi igazán piros színű és fekete bársonyozásu szirmaival és ama tulajdonságával, hogy virága napokig nő és inkább tubakká szárad elvirágzása után, mintsem lehuljon.

Az előző években is sok piros thea jelent meg, de ugy látszik, általánosan egy sem fog elterjedni, mert a dícséreték nem viszhangoznak sehonét srmerre.

Azért üdvözölhetjük örömmel tehát az ezen év újdonságait, mert ezek reményt nyujtanak arra, miszerint a piros theákból is szép gyűjteményt állíthatunk kertjeinkbe nem sokára.

Az említett árjegyzékekben a következő piros theákat találjuk:

1. Georges Farber (Bernaix). Erős növésű; virága nagy, teljes; színe pur-pur piros, sötét tüzszínnel ezerve és bársonyozva, közepe a virágnak cseresznye kármimba játszó koszil piros; az árnyalatok benne igen különbözők és csodálatra méltók. Bimbói hosszukás ovál alakuk.

2. Gustave Nadaud (Loupertet Noting). Eléggy erős növésű. Virága nagy, teljes; külső szirmai szélesek, mig a többiek keskenyebbek; kehely alaku; színe világos cizinóber kárminalk-színnel árnyalva, közepe hajnalpiros. Származik a Madame Lompard és Safrano keresztezéséből. Díjaztatott Roubaixban 1888. év június 19-én.

3. Madame Marie Uher (Nabonnand.) Igen erős növésű, futó, virága nagy, igen teljes, tökéletes alaku színe kármín-piros. A Gloire de Dijon-tól származik. Nagyon virágzó.

4. Madame Philippe Kuntz (Benaix.) Erős növésű. Virága felálló, nagy, teljes; színe cseresznyepiros, lazacz, testszinbe hajló átmenettel.

5. Mademoiselle Geneviève Godard (Godard.) Erős növésű. Virága nagy, teljes, szép kármín-piros színű.

6. Souvenir Auguste Lagros (Bonnaire). Igen erős növésű. Virága igen nagy (de alkalmasint nem teljes bimbói husszuak; színe szép tüzpiros, sötét kármín-színnel vegyítve. Csokorkötéshez nagyon ajánlatos, 2-odrendű díjjal jutalmazott.

7. Souvenir de F. Gaulain (Gillot és fia.) Növésé erős. Virága nagy, teljes, szép színe variál, néha magenta-piros violaszín árnyalással, néha violaszín sötét karmazsin-aranyalva. Igen szép.

8. Souvenir de docteur Passot (Godard). Igen erős növésű. Bimbói; hosszuak, virága nagy, teljes, színe szép karmazsinpiros, kinyitva bársonyos és sokkal világosabb pirosba második. Nagyon virágzó.

Ha tehát a 8 piros thea közül csak kettő lesz is a szabadban jó virágzó, már a talvalyi Ernest Metz és Joseph Metral-lal, valamint a még ki nem próbált Monsier Désir-rel s a főnebb említettekkel szép társaságot csoportosíthatunk a piros theákból is.

Az idej legszebb rózsák azonban azonban aligha a piros színűekből kerülnek ki, mert az árjegyzék szerint a Duchesse Marie Salviati nevű sárga, azután a Lyonban díjazott Jeanne Guillarmez, mely piros de sárga alapon továbbá a Madame Moreau pirossal árnyalt rézsárga. még tovább a Madelaine d'Austa sárga és fehér keverékből került színű, és végre a Mrs. James Wilson, ciztromsárga színű, de alakra a Chaterine Mermethhez hasonló, vannak kiemelve.

Legbecsesebb újdonságok azonban a mint említém, az erős növésű új Climbing Niphotos, az Augustine Guinousseau vagy fehér La France, mely az utóbbinak vízajtásán tamadt és a 89-iki La France piros, néha fehérrel sávozott virágokkal, azután a White Perle, fehér Perle des Jardins, mert épen olyan alaku virágokkal bír, mint ez, csak hogy a színök fehér s a sárgáuk vízajtásából keletkezett.

Az annyira kedvelt La France ezuttal tehát ötféle színben tündöklik, ugy hogy elmondhatjuk, miszerint van majdnem testszínű La France, t. i. a talvalyi Duchesse

of Leeds; rózsaszínű La France, az igazi; fehér La France, és a valószínűleg valamivel sötétebb rózsaszínű a szintén tavalyi Kuchesse of Albany. Együtt ültetve, bizonyonyal nagy hatást fejtnek ki.

A rózsák nyílásakor megemlékezünk még az említettettről

Gazdasági vegyes.

— Aradon, augusztus 2-ikén nyitja meg Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter az „Alföldi és délmagyarországi általános kiállítás” t, melyet Aradváros és megye védnöksége alatt a két törvényhatóság, az iparpartestület, kereskedelmi kamara és gazdasági egyesület kiküldöttjeiből alakult bizottság rendez az aradi és temesvári kereskedelmi és iparkamrák területének bevonásával. A kiállítás külön e célra emelt épületekben lesz elhelyezve s egyikül igorkezik a nagyobb regionális kiállításoknak. Lesz iparszarnoka, mezőgazdasági, gépszarnoka, borászati erdészeti, méhészeti pavillonja stb. Összesen tizenhét épületből fog állni a kiállítás telepe, melyet villamos fénynyelv világítanak meg esténként. Állatkijelöltése löversennyel és állatvásárral lesz összekapcsolva. Borkijelöltésén a fillokszeres által veszélyeztetett hírneves aradhegyaljai borok gazdag gyűjteménye mutatják be. Lesz régészeti és művészeti tárgyak és szabadságherezi ereklyék kiállítása is. Ez utóbbi az egész országra kiterjed. A kiállítás iránt nagy érdeklődés mutatkozik s az előjelek után itélve igen sikerült lesz az. A kiállítással kapcsolatban sorsjáték is rendeztetik, melynek 50 kros sorsjegyeivel 300 arany értékű fönyeremény s azonfelül sok értékes sárgyól álló nyeremény érhető el. A kiállítás alatt lesz az iparpartestületek, a kereskedő ifjak országos kongresszusa, a méhészek nagygyűlése, nagy lövészünnepély, kerékpárverseny, a tornaünnepély, a gazdatisztek orsz. gyűlése és az aradi tizenhárom vértanu szobrának leleplezése. Az a közönség, mely az idén a nyári szünetét belföldi utazásra, helyesen teszi, ha a marosparti szép várost keresi fel, mely nagy városias jellegű fogva alkalmas nagyobb számú idegen is kenyelmesen ellátni. A zóna igen megkönnyít az utazást s különösen annak, a ki hazánk délkeleti vidékét még nem ismeri, nagyon ajánlatos az aradi kiállítás meglátogatása. Szép vidéket, fejlődött várost ismer meg s igaz magyar vendégszeretetet fog élvezni ama város falai között, mely már történelmi nevezetességgé, multja miatt érdemes arra, hogy minden magyar ember megismerje és rokonszenvenzen vele.

*Uj magyar buza. Az országos magyar kertészeti egyesületi kiállításán egyik magkereskedő gyűjteményes csoportjában a többi közt egy figyelemre méltó magyar uj buza is volt kiállítva, mely a párisi világkiállításán az összes buzákat közt a legnagyobb kitüntetést kapta. Ez Gaál Dénes ugynevezett járó buzája, melyből természetje 100 kiló közönséges falusi malomban megöröltetvén kapott 24 kiló hármast lisztet, 14 kiló korpát és 2 kiló porlást. A buza súlyja hektoliterenként 84 kiló. E buzát nem kell kapálni mert minden kapálás nélkül is igen szép. Vethető ősszel úgy mint tavasszal; azonban az igen erős télnél nem igen áll ellent, a nagy fagyokban megtrikul; de minthogy jó földben igen elbokrósodik némileg helyrehozza a hibát. Tavaly 5 métermássa után 80 mmázzát adott, tehát tizenháromszorosan adta vissza az elvetett szemet.

Schwarze Seidentstoffe von 60 kr.
bis fl. 11-65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.) — vers. roben- und stückweise, porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. (1)

Meteorologiai adatok.

május 17-23 Nagynyeden

NB. Az adatok sorrendje: 1. legnyomás közepe mm tenziónél, 2. hőmérséklet közepe, maximuma és minimuma C° nedves ég, 3. borulat (bt=berült, bs=borus, dt=derült, ds=derült) legnagyobb s z é l (E-K-D-N 1-10 fokkal) esapadék mm stb. Az egész hétről szóló sorozat zárjeles számai az előbbi hét közti kümbözetet jelenti.

Szombat.	58.0	+15.8	+18.6	+09.0	67	bs	E2	—
Vasárnap	56.8	14.4	22.3	06.0	74	bt	KD	0.4 eső
Hétfő	56.6	16.4	20.4	12.2	80	bt	EKv	7.7 „ zápor
Kedd	60.1	16.8	22.4	13.8	84	bs	EKv	0.4 „
Szerda	63.0	17.6	25.0	09.8	67	ds	EKv	ny „
Csütörtök	62.9	17.8	26.0	11.2	70	ds	Kv	13.8 „ jég
Péntek	60.9	17.6	25.0	10.2	74	ds	EK2	0.1 „ villám

Egész hétről. légny. 59.9 nőtt 2.2-vel, hőmérséklet +16.3 kült 1 fokkal. nedvesség 74% nőtt 2-vel, bomlat bs borusabb szél tekintetében viharos EK-K-ről összes esapadék 22.4 több 13.1-gyel.

A jövőben valószínű időjárás: alacsonyabb légnyomás, EK-ről DN-ra kanyarodó áramlat, egyelőre név hőmérséklet aztán általában esős.
esővel: néha dérral feyegető éjjeli hőmérsék. Közli: Dr. F. D.

Felelős szerkesztőség:
Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

szám 250/890.
tkvi

Arverezési hirdetemény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által Schönberger Jakabnak Olár Oniszie elleni végrehajtási ügyben végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 33 frt 40 kr. tökékövetelés és ennek 1881. évi november hó 7. napjától járó 6% kamata; 5 frt 43 kr. perbeli valamint jelenlegi 5 frt 50 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett tekintettel az 1881 évi 60. t. cz. 156 §-ára Olár Juonné szül. Marginean Veronika és Olár Aniszának a fugadi 2 sz. teleknyvjokvben A 3. 4. hr. sz. a.: 191 frt 321, 322 hr. 55 frt, 513 hr. 6 frt, 515 hr. sz. 92 frt, 604 hr. 14 frt, 617 hr. 26 frt, 677 hr. 32 frt, 1081 hr. 24 frt, 1117 hr. 24 frt, 137 hr. 21 frt, 1970, 1471 hr. 16 frt. megállapított kikiáltási árban elendelte.

A 604 hr. szőlőt 18 frt 56 kr., a 617 hr. 32 frt 36 kr. a 677 hr. 47 frt 22 kr., az 1970 hr. 30 frt 50 kr., az 1970 hr. 45 frt 43 kr. szőlő dészma váltásig összeg s az összes fekvőket Olár József életogytigliani hasznélvezeti joga terhel.

Az árverés 1890-ik évi július 3-ik napján délelőtti 10 órakor Fugad község házában fog megtartatni.

Arverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy oradék képes értékpariban letenni.

Vető köteles a vételár az árverés jogerőre váltá után 15 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál letézni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Fugad községe előljárásgánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint tkönyvi hatóság
Nagyenyed, 1890. január 16

Vinezentli,
kir. aljbíró.

Szives megfigyelésül !!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványaival kitüntetett készítmények
Dr. Miller mohnóványndva, meglepő hatású köhögés rekedtség, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásánál. — Tégelyben gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszemalzsama

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemölésők és fájdalmas borkeményedések ellen. Ára egy dobozban levő üvegesnek esettel és használati utasítással együtt 48 kr.

Valódián kaphatók: Nagynyeden Unger Miklós fűszerkereskedőnél. Szászrégenben Vermescher E. gyógyszerésznél. Deesen Nick F. fűszerkereskedőnél. Csikszereán Leicht F.-nél. Beszterezén Fischer testvéreknél. Gyulaféhvárt Frölich F. gyógyszerésznél. Fogarásban J. Bergleiter Sternbory J. és Glein R. gyógyszerészeknél. Nagyszében Reizenberger F.-nál. Marosvásárhelyt Nagy Sándor gyógy szerész a „vörös kereszt”-hez és Bucher M. kereskedőnél

Központi szétküldési raktár: (11-16)

Miller J. gyógyszerész Brassó.

Szám 139-390. tkvi.

Árverési hirdetemény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Nikola Petru alsóvidrai lakos végrehajtatónak Tomus Niculae lui Todor és neje Morár Mária végrehajtást szenvedő elleni 90 frt tőke, ennek 1878. június 20-ától járó 8% kamatai, 29 frt 75 kr. eddigi és ezutáni költségek s járuléka behajtása végett a topánfalvi kir. járásbíróhoz tartozó Alsóvidra községi 511. 568. sz. jtkben foglalt következő ingatlanok az 1881. évi 60. t. cz. 156. §. értelmében egészen: az 511. sz. jtkben 2994., 2996. hrsz. kaszáló és szántó 14 frt. — a 2908. 3000. hrsz. kaszáló és legelő 7 frt, a 4138. 4140. 4141. 4340. 4341. hrsz. kaszáló, faház és házhely 226 frt. — a 4341. hrsz. kaszáló 14 frt. — az 568. sz. jtkben 4609. hrsz. kaszáló 6 frt. — a 4649. 4650. hrsz. kaszáló 37 frt becsértékben és tartozékai Alsóvidra községben a község házában megartandó nyilvános bírói árverésen 1890. évi június hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor becsárón alól is — a becsár 10%-ának a bírói kiküldötti kezéhez leendő előleges letétele mellett — elfognak adatni.

Vető köteles a vételárak felét 15 nap alatt, a másik felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, és ugyanazon naptól számított 6% kamatokkal együtt a gyulaféhvári kir. adóhivatalnál a 39425. sz. i. m. letéti szabályrendelet értelmében letézni.

Ezen hirdeteménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósága és Alsóvidra község előljárásgánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Abrudbányán, 1890. évi mácius hó 7-én.

László József, kir. aljbíró.

115-1890. szám.

Arverési hirdetemény.

Alólított kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulaféhvári kir. törvényes 5126-1889. számú végzése által a balázsfalvi „Patria” takarékpénztár javára Apolzan Ignác, Mendl József és Turk Bazil ellon 115 frt tőke, ennek 1889. április hó 21-től napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 31 frt 25 kr. perkoltszög követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróltag lefoglalt és 455 frtba becsült Apolzan Ignácnál talált 1 garnitúr ripsz butor, 1 díofa asztal, egy politirozott íróasztal, és 1 fali ütő óra, továbbá Mendl Józsefnél talált 2 darab 6 éves fehérszőrű ökör, s végre Turk Bazilnál 1 feketeszőrű paripa ló és 1 kétkerekű cabriolette-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírói 434-1890. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Balázsfalván alperesek lakásánál leendő eszközésére 1890-ik évi május hó 28-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az órintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólított kiküldöttnek vagy írásba beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Balázsfalván, 1890. évi május hó 10-ik napján.

Thát György, kir. bírósági végrehajtó.

Körülbelől huszezer raktárban eladott és mindenütt, minden rovar ellen a legjobb szernek tapasztaltatott

ujból olcsóbb lett.

Az eredeti üvegek J. ZACHERL névvel vannak ellátva, árak mostantól 15 kr, 30 kr, 50 kr és 1 frt.

E kitűző szer feltűnő gyorsan elpusztít minden házibogarat, lakásokban vendéglőkben és konyhákban, butorokban és ruhákban, ugy a háziállatok, istállók, üvegházak és kertekben.

A mit papirban mérnek ki, az nem valódi „Zacherl specialitás”

K A P H A T Ó :

Nagyenyeden	Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvárt	Mihelyes Zsigm. urnál
„	Cirner J. József	„	Jakabffy Abert
„	Bisztricsány Lajos	„	Fröhlich Gyula
Balázsfalván	Sinberger Salamon	Tövisen	Slafkovich Jácint
„	Heizskovits Leopold.		

22. szám.

Szerkesztő
Nagy
A KIADÓ

lap szellem
közlemény

Kiadó
Wokál János

az előfizetők
bérmentese
Kéziratok

A hat é
gató választ
szét, arra hí
sorakozzék is
zeti művelőde
van felirva.

A legna
eddig működ
de nem tulb
hazafias volt
rölagos haza
nyelvű honfi
jesítette fela
bizonyította
aránt, hogy
Iskolák, óv
és tanított
eszközeit.

Amde
kélyek eszkö
radék össze
ményeknek
lene pedig
csak az edd

Kicsod
mát ez egy
támogatásur

Kiki ug
anyagi tehe
den EMKE
egy tagot.
évenként
régii tagok
gátasukat,

Emlék

Eme l
mind sokan
örömmel jeg
lására mene
kütek kivét
tódásuk esa

A me
a kiszeb
kegyetlenke
tegette, véd
adott s szeg
oláhnék vis
riesen, ner

Megk
a mennyire
viden ismer

A né
ner József
„Hétfőn éj
detét vette
ezt kérdez
nyiló ajtó
mi történel
vége) felel
folytatja, z
mert én v
Az